
Za hranicemi objevil queer geografii. Nový obor teď rozvíjí v Česku

Za hranicemi objevil queer geografii. Nový obor teď rozvíjí v České republice

Před dvěma lety dostal současný doktorand na [Přírodovědecké fakultě UK](#) RNDr. Michal Pitoňák Cenu rektora za svou výjimečně kvalitní diplomovou práci. Zřejmě jako vůbec první se v České republice zabýval tématem queer geografie. „Tato cena pro mě měla a má velký význam. Ukázala mi, že moje práce má smysl. Dodala mi elán k tomu, abych se tomuto tématu věnoval i v rámci svého doktorského studia,“ podotkl. Letos, dva roky od získání tohoto ocenění, podpořila finančně jeho výzkum věnující se queer geografii také [Grantová agentura Univerzity Karlovy](#) .

Queer geografie je obor, který se začal rozvíjet v 90. letech v anglosaských zemích. Vychází ze sociální geografie, která studuje život lidí v prostoru. Zabývá se jejich interakcemi a způsoby, které je strukturují, organizují či determinují. Do tématu však zahrnuje také queer teorii, která poskytuje prostor pro nenormativní pohlížení na svět.

„Queer teorie jako postmoderní teorie narušuje určitou strukturalistickou představu o tom, že je všechno nějakým způsobem dané nebo rozdělené podle vzorců. Proto se s tematikou queer pojí symbol duhy. Když se podíváme na rozhraní barev duhy, nejsme schopní přesně určit, kde se jedná ještě o oranžovou a kde už o červenou, přechody jsou volné. Ze stejného důvodu není strukturalismus a strukturální pojetí světa funkční, protože svět rozděluje pouze na jedny a druhé. Podstatou geografie sexualit inspirované queer teorií je, že o sexualitě nelze uvažovat pouze v kategoriích hetero a homo. Queer teorie umožňuje vidět geografický prostor složitěji,“ vysvětlil Michal Pitoňák. Ve svém výzkumu tak sleduje například to, proč se větší města stávají často útočištěm lidí s menšinovou sexuální orientací či jak se vyvíjí jejich život v prostoru, ať už vymezeném hranicemi států, měst, čtvrtí nebo ulic.

K tématu queer geografie se Michal Pitoňák dostal během svého semestrálního studijního pobytu na Univerzitě ve Stockholmu, kam vycestoval v rámci programu Erasmus. Do Švédska odjížděl s pochybami, jaké oblasti se v sociální geografii konkrétně věnovat, zpátky se vracel jako člověk nadšený novým oborem, který se dnes šíří do celého světa. Sám pak začal pečovat o jeho zakořenění i v české půdě. „Nakonec jsem pod vedením Jany Spilkové z katedry sociální geografie a regionálního rozvoje napsal k tomuto tématu diplomovou práci, kterou ocenil i rektor. Nebylo to ale vůbec jednoduché,“ vzpomínal Michal Pitoňák s tím, že prosadit výzkumné téma v novém oboru a dostat se v České republice k adekvátní odborné literatuře nebylo snadné, většinu odborných publikací si tak musel nakoupit sám, veřejné knihovny mu příliš materiálu neposkytly. Nakonec však všechny problémy zdolal a dnes už pracuje na dizertaci.

Jeho projekt *Queer geografie: Komodifikace, segregace a globalizace sexuálních identit ve městech?* letos navíc získal finanční podporu Grantové agentury Univerzity Karlovy. Výsledky výzkumů se Michalu Pitoňákovi daří publikovat v impaktovaných časopisech, s příspěvky vystupuje na mezinárodních vědeckých konferencích po celém světě a téma

také popularizuje prostřednictvím tuzemských médií dostupných široké veřejnosti. O postmoderním pojetí sociální geografie navíc přednáší na Přírodovědecké fakultě UK.

Že se snaží nepsat jenom do šuplíku, dosvědčuje i to, že v současné době pracuje na článku, který se věnuje hodnocení homofobního klimatu na českých základních školách. „V našem výzkumném centru GeoQol jsme s docentkami Janou Spilkovou a Dagmar Dzúrovou toto téma prozkoumávali a nyní budeme publikovat studii, která se snaží zmapovat, co je s místním nastavením možné dělat a jakým způsobem homofobní postoje na školách zmírnit, aby nevedly k různým rizikovým dopadům – depresím, záškoláctví, šikaně či dokonce sebevraždnosti u dětí,“ vysvětlil.

Do budoucna by Michal Pitoňák rád založil výzkumnou skupinu inkluzivní geografie, která by studovala to, jak člověka a jeho nezbytně časo-prostorový život ovlivňuje sexuální orientace, gender, pohlaví, rasa, věk, etnicita, náboženství či zdraví. Už dnes se snaží prosadit intersekcionalní přístup v geografii, kdy by výše zmíněné osy lidské diferenciaci již nebyly přehlížené či studované odděleně, ale staly se běžnou součástí sociálně-geografické analýzy. Nyní tak hledá spolupracovníky, jimž by tato problematika byla blízká a chtěli by se jí spolu s ním věnovat.